

GAZDASÁGI IRÁNYTŰ

A BOKIK
MAGAZINJA
II. FÉLÉV

2021

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei
Kereskedelmi és Iparkamara
áldott karácsonyt,
sikeres, boldog új esztendőöt kíván!

ROSSZUL SZERELTÉK BE AZ ABLAKÁT, AJTAJÁT?
EGY HÉT UTÁN TÖNKREMENT AZ AKCIÓSAN VETT ÁRU?
NEM JUT DŰLŐRE A KERESKEDŐVEL VAGY A VÁLLALKOZÓVAL?

ELINTÉZZÜK, MERT ÖNÉRT VAGYUNK!

BÉKÉLTETŐ TESTÜLET

● GYORS ● INGYENES ● EGYSZERŰ ● OBJEKTÍV

SEGÍT ÖNNEK

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA ÁLTAL
MŰKÖDTETETT BÉKÉLTETŐ TESTÜLET

MIÉRT FORDULJON A BÉKÉLTETŐ TESTÜLETHEZ?

- MERT AZ ELJÁRÁS INGYENES,
- A FOGYASZTÓI JOGVITA GYORSAN LEZÁRUL, AZ ELJÁRÁSI HATÁRIDŐ RÖVIDSÉGÉNEK KÖSZÖNHETŐEN,
- AZ ELJÁRÓ TANÁCS EGYEZSÉGET KÍSÉREL MEG LÉTREHOZNI A VITÁS FELEK KÖZÖTT,
- HA AZ ELMARASZTALT NEM TELJESÍTI AZ EGYEZSÉGET, A VÉGREHAJTÁS BÍRÓSÁGI ÚTON KIKÉNYSZERÍTHETŐ,
- A FOGYASZTÓ ÍRÁSBELI KÉRÉSÉRE NYILVÁNOSSÁGRA HOZZUK A NEM TELJESÍTŐK ADATAIT,
- A LAKÓHELY SZERINT ILLETÉKES TESTÜLET ELŐTT INDÍTHATJA AZ ELJÁRÁST.

AZ ELJÁRÁS INDÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ADATLAP A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI
KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA VAGY A BÉKÉLTETŐ TESTÜLET HONLAPJÁRÓL
LETÖLTHETŐ: WWW.BOKIK.HU; WWW.BEKELTETES.BORSODMEGYE.HU
AZ ELJÁRÁS MENETÉRŐL BŐVEBBEN EZEKEN A HONLAPOKON TÁJÉKOZÓDHAT.

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI BÉKÉLTETŐ TESTÜLET ELÉRHETŐSÉGEI:

3525 MISKOLC, SZENTPÁLI UTCA 1. · TELEFON: +36-46/501-091

LEVELEZÉSI CÍM: 3501 MISKOLC, Pf.: 376

BEKELTETES@BOKIK.HU · WWW.BEKELTETES.BORSODMEGYE.HU

TARTALOM

Beköszöntő	3
TOP 100 – Újra együtt	4
Hírek, események	5
A megye gazdasága legyőzte a vírust	6
A világjárvány tanulságai a jövő szolgálatában	8
Új utakon az autóipar	10
15 éves az Észak-magyarországi Autóipari Klaszter	12
Ünnepi küldöttgyűlés a Kamara Napján	13
Új név, változatlan szolgáltatási minőség	16
Tizenöt új mestert avattunk	17
Emléktábla MAB falán	18
Százmilliárd a kkv-k felzárkóztatására	20
A Via Gastrocarpathia útvonal	22
Hatékony segítség iparjogvédelmi kérdésekben	23
Határozott lépések a karbonsemlegesség eléréseért az Észak-magyarországi Régióban	24
A BOKIK észak-olaszországi duális szakképzési mobilitási projektje	25

IMPRESSZUM

Gazdasági Iránytű, a Borsod-Abaúj-Zemplén

Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
magazinja

Kiadja: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei

Kereskedelmi és Iparkamara,
3525 Miskolc, Szentpáli utca 1.

Felölts kiadó: Bihall Tamás elnök

Szöveg: Marczin Eszter

Fotók: Kerényi László, Tóth Ádám Zoltán, Stock

Tördelés: Betűmester Bt.

Nyomdai munkák: Serenity Printing

NEHÉZ ÉVEK

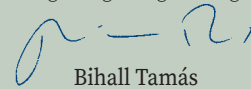
Amikor bezártuk és értékeltük a 2019-es évet, sokan úgy gondoltuk, hogy egyenesbe került a magyar gazdaság, remek folyamatok, remek számok jellemezték a 2019-es gazdasági évet. A prognózisok is azt mutatták, hogy ez folytatódni fog, sőt a 2020-as évekre is hasonlóak voltak a kilátások. Aztán derült égből villámcsapás: ami eddig soha nem történt meg a világon és Magyarországon, egyik napról a másikra bezárkóztunk. Március végén döbbenet néztük az Európa közepének számító Bergamoból érkező képeket. A koronavírus-járvány pusztítását látva mindenkin a félelem, a teljes bizonytalanság érzése uralkodott el.

De az életnek működnie kell, az egészségügy védte az embereket, a gazdaság szereplői pedig működtették a vállalkozásaikat. A Magyar Kormány intézkedett, és a kamara is tette a dolgát. Munkánk pillanatok alatt átalakult, és két pillérre támaszkodott: információkat adtunk és kértünk a gazdasági szereplőktől, és lobbiztunk a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara koordinációjával a kormányzatnál a megfelelő döntések meghozatala érdekében. Pokoli nehéz időszak volt, de elértünk adócsökkentést, adminisztráció csökkentést, célzott beruházási fejlesztések kezdeményezését, élénkítő programok kialakítását. De nyilvánvaló az is, hogy – a hathatós kormányzati intézkedések és a kamarai segítségnyújtás mellett is – a végső döntés, a vállalkozással kapcsolatos felelősség a cégvezetők, a vállalkozók kezében volt és van minden nap. Örömmel állapíthattam meg már 2020 őszén is, hogy a gazdaság lendülete erős, és lényeges visszaesérről nem fogunk beszélni majd év végén, és ez a lendület 2021-ben is folytatódott. Most már biztosan mondhatom, 2021 végére elértük a 2019. sikeres év gazdasági adatait. A turizmus-vendéglátás kapta a legnagyobb pofont, de talán 2021 őszére már ők is reménykeltőbbnek látják a következő éveket.

A vállalkozói, cégvezetői felelősség mellett felértékelődött a közösség ereje. Soha nem felejttem el, hogy 2020 márciusának végén felhívott egy cégvezető, és azt javasolta, hogy a kamarában azonnal üljünk össze a kialakult rendkívüli helyzet kezelésének megtárgyalására. Rendben – mondtam –, holnap vagy holnapután? Ő erre azt válaszolta, hogy ma, azonnal. Kiküldtük az értesítéseket, és a legnagyobb meglepetésemre, szinte minden meghívott részt vett ezen az ülésen. Onnantól kezdve folyamatosak voltak a hasonló megbeszélések, online fórumok, amelyek a „Ti hogyan csináljátok? Honnan szerzitek be? Milyen partnerekkel tárgyaltok?” – kérdések megosztása és a jó tapasztalatok gyűjtése volt egymás között. A kamara itt volt és itt van a legnehezebb időkben is, rengeteg kérdést kapunk és válaszolunk meg, ügyeket intézünk, és kritikát is fogadunk, ha valamiben nem sikerül eredményesen reagálnunk. Régen, 15-20 éve magyarázni kellett, hogy hol találunk meg bennünket. Mára azt látom, mindenki tudja, hol van a kamara. De fontos rögzítenünk, hogy a kamara nem egy épület, nem egy székház, nem egy szervezet, hanem egy üzleti közösség, benne több mint 30 ezer regisztrált vállalkozással, amelyből közel 100 százalék teljesíti regisztrációs kötelezettségét, és mintegy 1600 vállalkozás önkéntesen is tagja a BOKIK-nak. Ez hatalmas erő, óriási felelősség, és bízom benne, hogy a kamara választott tisztségviselői, az elnökség és a munkaszervezet ennek meg tud felelni.

De a nap végén a kasszát a vállalkozások csinálják, ezért a kamara elnökeként tisztelettel szeretnék köszönetet mondani a nehéz években nyújtott teljesítményért és eredményért, amellyel nemcsak életben tartották a megye gazdaságát, de 2021 végére tovább is fejlesztették.

A nehéz évek rengeteg tennivalója közepette most adventi csendességet, békét kívánok, áldott ünnepeket, és sikerekben, egészségben gazdag boldog új esztendő!

Bihall Tamás
a BOKIK elnöke

TOP 100 – ÚJRA EGYÜTT

A LEGJOBBAN TELJESÍTŐ CÉGEK VEZETŐIT KÖSZÖNTÖTTÜK

Egy év „covidos kihagyás” után, november 11-én ismét megszervezte a TOP 100 kiadványt bemutató rendezvényét a BOKIK. A megyénk legjelentősebb vállalkozásait bemutató kötet ezúttal is a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adó- és Vámigazgatósága, az Észak-Magyarország napilap és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara együttműködésével jelent meg. A megyei gazdaság ezen kiemelkedő eseményének háziasszonya Dudás Tiborné, a BOKIK titkára volt.

A DVTK Stadion VIP termében megtartott rendezvény vendégeit dr. Alakszai Zoltán kormány megbízott köszöntötte, majd Csákó Attila, az Észak-Magyarország főszerkesztője is üdvözölte a résztvevőket.

A TOP 100 fórumon elhangzott előadások a gazdaság aktuá-

lis helyzetével foglalkoztak, érintve a vállalkozások előtt álló kihívásokat is. A cégek vezetői nagy érdeklődéssel hallgatták Nagy Mártonnak, a miniszterelnök gazdasági főtanácsadójának tájékoztatóját, Kovácsné Fecz Csillának, a NAV megyei igazgatósága igazgatójának előadását és Bihall Tamás elemzését. A BOKIK elnöke a kamara kutatásai, felmérései alapján mutatta be a vállalkozások teljesítményét, ágazatonként áttekintve az erősségeket és a várható tendenciákat.

A hagyományokhoz hűen most is bemutatkozott megyénk egy kiemelkedő cége, ezúttal a MOL Petrolkémia Zrt. tiszajvárosi beruházásának részleteivel ismerkedhettek meg a jelenlévők.

A rendezvény fontos pillanata volt a TOP 100 gazdasági díj átadása, az elismerést 2021-ben Cseh Zoltán, a tarcali COLAS Északkő Kft. ügyvezető igazgatója kapta.

EGYÜTTMŰKÖDÉS A MEGYESZÉKHELY FEJLŐDÉSÉÉRT

Megújította együttműködési megállapodását a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BOKIK) és Miskolc városa. A dokumentumot október 13-án írta alá Bihall Tamás, a kamara elnöke és Veres Pál polgármester a BOKIK székházban. A kamara elnöke és a megyeszékhely polgármestere az együttműködés legfontosabb céljaként a gazdasági szervezetek értékteremtő képességének növelését, a hazai tulajdonú kis- és középvállalkozások megerősítését, a jól felkészült szakemberek munkaerőpiacra kerülésének elősegítését jelölték meg. Hangsúlyozták az önkormányzat, a BOKIK, a Miskolci Egyetem és a tudományos szervezetek kapcsolatának megerősítését, valamint a megyeszékhely érdekeinek előmozdítását az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zónában.

CÉLJUK A GAZDASÁGI FEJLŐDÉS ÉLÉNKÍTÉSE

A BOKIK és a Miskolci Egyetem között létrejött együttműködés fontos eleme az egyetem és a vállalkozások közvetlen kapcsolatát erősítő munkabizottságok megalakítása. A több hónapon át tartó előkészítés után október 19-én tartották első ülésüket a bizottságokban szerepet vállaló vállalkozók és egyetemi oktatók. A rendezvénynek a Miskolci Egyetem adott otthont, és vendégként jelent volt Csath Magdolna közgazdász professzor is, aki „Tudás- és innovációs helyzetünk: segíthet-e a vállalati – egyetemi együttműködés?” címmel tartott előadást.

A professzor asszony kiemelte: minden gazdaság akkor tud sikeres lenni, ha új dolgokat talál ki, ez pedig akkor valósulhat meg a legkönnyebben, ha a felsőoktatási intézmények és a vállalkozások együttműködnek. Ennek köszönhetően javulhat az innovációs képesség, a versenyképesség. A címben feltett kérdésre a válasz tehát az, hogy a közös munka egyértelműen élénkíti a gazdaság fejlődését.

A program a munkabizottságok munkájáról szóló kötetlen szakmai beszélgetéssel zárult.

FELKÉSZÍTŐ ELŐADÁSOK

Vizsgafelügyelői, valamint ágazati alapvizsga elnöki kinevezéssel rendelkező szakemberek részére szervezett felkészítő előadásokat kamaránk szeptemberben és októ-

berben, összesen nyolc alkalommal. A felkészítőkön 234 vizsgafelügyelő és 223 ágazati alapvizsga elnök vett részt. Az előadások témája az új szakképzési törvény, valamint az annak részét képező szakmai feladatellátás volt.

A MEGYE GAZDASÁGA LEGYŐZTE A VÍRUST

BIHALL TAMÁS: A PANDÉMIA FELERŐSÍTETTE A GAZDASÁGI FOLYAMATOKBAN MEGLÉVŐ ELLENTMONDÁSOKAT

Megyénk gazdasága a COVID-19 járvány harmadik hulláma után gyorsan talpra állt, kedvezőek a mutatók minden ágazatban. De az is tény, hogy számos bizonytalansággal szembesülünk, amikor a gazdaság kilátásait vizsgáljuk – nyilatkozta a TOP 100 Magazinnak Bihall Tamás. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BOKIK) elnöke szerint a világ egy új szakaszba lépett, amelyet a régi prioritások ellentmondásainak felszínre kerülése jellemez.

► *A pandémia rengeteg változást hozott a gazdasági szereplők mindennapjaiba. Mennyire változtatta meg a BOKIK munkáját?*

Az elmúlt két gazdasági évet a COVID járvány súlyosan megkeserítette, és ez értelemszerűen a kamarai munkát is átalakította. Előtérbe került az online tér, és a folyamatos kormányzati, kamarai egyeztetések kapcsán hamar világossá vált, hogy a BOKIK-nak két fontos alapfeladata van: az egyik a gazdaság állapotának, a cégek működésének naprakész nyomon követése, vagyis információ kérés és adás, a másik a lobbizás annak érdekében, hogy ezt a helyzetet minél könnyebben vészeljék át a gazdasági szereplők. Az volt a célunk, hogy a járvány következményeként létrejött negatív gazdasági hatásokat feltárjuk, a tapasztalatokat, problémákat, véleményeket naprakészen összegyűjtjük, és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara közvetítésével eljuttassuk a döntéshozókhoz. Ez az információ nyújtás adta az alapját a megszületett gazdaságvédelmi intézkedéseknek. Büszkéek lehetünk arra, hogy a gazdaság javaslati – amelyeket a kamara képviselt a különböző testületekben – meghatározó mértékben kaptak helyet a kormány végső döntéseiben.

► *Konkrétan melyek azok a legfontosabb intézkedések, amelyek meghozatala érdekében a kamara szót emelt?*

Először is a célzott adókönyvtéseket, adóelengedéseket kell, hogy kiemeljem. Ide sorolom a helyi iparüzési adó csökkentését, a helyi adók befagyaszthatását, a vendéglátás áfájának csökkentését, a szociális hozzájárulási adó és az egyéni vállalkozások általányszámlájának mérséklését. Második lépésként fontosnak tartom, hogy a kamara számos olyan javaslatot tett, amely gördülékenyebbé tette az egyébként bürokratikus ügymenetet. Ez leginkább a munkahelyvédelmi

intézkedések esetében volt tetten érhető, amikor a szabályozást sikerült lényegesen egyszerűbbé tenni, és így több tízezer munkahely konkrét megvédése valósulhatott meg. A számos válságkezelő program közül a Széchenyi Kártya válságkezelési eszköztárának a jelentős bővítését szeretném kiemelni, ez jelenleg is meghatározó pénzügyi mankója a vállalkozásoknak, mindenképp a kkv-knak. De úgy tapasztaljuk, hogy már a nagyobb méretű cégek is szívesen veszik igénybe a program termékeit, hiszen a mértékük eléri az egymilliárd forintot. Az egyik legnépszerűbb termék a Széchenyi GO, amely a vállalkozások fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását, a kapacitás bővítést segíti. Mindezek mellett helyesnek ítéljük a piaci kereslet, valamint a fogyasztás növelését célzó programokat. Kamarai javaslatra – az igazságügy minisztériummal együttműködve – dolgoztunk a végrehajtások felfüggesztésén, a reorganizációs eljárások bevezetésén, és a vállalati csődök, felszámolások helyzetének áttekintésén. Az is üdvözlendő, hogy a vállal-

kozásfejlesztési célú források felhasználásának előbbre hozásával, gyorsított kifizetésével jelentős támogatáshoz, forráshoz juthattak a vállalkozások. A Külgazdasági és Külügyminisztérium által meghirdetett „Versenyképesség növelő támogatási programban” például megyénk kiemelkedő szereplő volt, hiszen több mint 50 kis- és középvállalkozás kapott segítséget a munkahelyek megtartásához és beruházások megvalósításához. Ez a támogatás 100 milliárdos nagyságrendű beruházást generált Borsod-Abaúj-Zemplénben.

► *Tapasztalataik szerint milyen maradandó változásokat okozott a világjárvány a hazai, közelebről a megyei gazdaság szerkezetében?*

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Közgazdasági Igazgatósága, kutatóintézete és a vállalati vélemények alapján az érzékelhető, hogy a logisztikai és ellátási láncok rövidülnek, ami akár bővítheti is a megyei vállalatok beszállítási lehetőségeit, vagyis egyre nagyobb szerephez juthatnak. De látjuk azt is, hogy a termelési láncok újragondolása, és a helyi termelési bázisok kialakításának igénye egyre nagyobb szerepet kap majd a jövő gazdaságfejlesztésében. Az üzleti tevékenység jövőjét tekintve a cégvezetők egyre erőteljesebben törekednek a fenntartható gazdasági biztonságra, mintsem a rövidtávú profitmaximalizálásra. Azt tapasztaljuk, hogy az eddigi partnerekkel való együttműködés szorosabbra fűzése egyre meghatározóbb a cégek életében, ami mellett az új értékesítési csatornák feltérképezése is fontos eleme a mindennapi munkának.

Összességében azt látjuk, hogy a pandémia felerősítette a gazdasági folyamatokban eddig is meglévő ellentmondásokat, új kihívások elé állította a vállalkozásokat. Ezért is értékelődik fel a tervezés, a váratlan helyzetekre

való felkészülés szükségessége, hiszen a világiárvány megmutatta: rendelkezni kell egy „B” tervvel is, mert e nélkül gyorsan meginoghat a cég pozíciója.

► Ahogy az elején fogalmazott, a pandémia következtében máshová kerültek a hangsúlyok a kamarai munkában is. Ez hatással lesz a következő évi tevékenységre is?

A mi munkánk fontos ismérve, hogy alkalmazkodjunk tagvállalataink igényeihez. Ebből kiindulva: kiemelten szeretnénk foglalkozni a kisebb vállalkozások exportlehetőségeinek bővítésével, mozgósítva ennek érdekében határ menti kereskedelmi kapcsolatainkat. Erre kiváló lehetőséget biztosít a Kárpáti Kamarák Szövetsége, amely a szomszédos országok, döntően magyar lakta területeinek kamaráit tömöríti. Egyértelműen segítenünk kell az új termékek, új szolgáltatások megjelenését, amihez élénkíteni kell a kkv-k innovációs kedvét. Szándékaink szerint ezt szolgálja a Miskolci Egyetemmel és az akadémiai kutató helyekkel már meglévő és folyamatosan egyre szorosabbá váló együttműködésünk. Sokat foglalkoztunk a digitalizációval eddig is – kamarai programunk is van rá –, de most, a Covid hatására ez még inkább a fókuszba került. Évtizedes gyakorlatok, szokásjogok alakultak át az elmúlt másfél évben. Tény, hogy a kényszer szülte ezt a helyzetet, és tény az is, hogy a hazai vállalkozásoknak még sok bepótolni valójuk van az üzleti digitalizáció tekintetében. Jó hír viszont, hogy erre kiváló lehetőséget kínál az előttünk álló európai uniós fejlesztési időszak, amelynek – a forrásokat tekintve is – szerves része a digitalizáció. Az uniós forrásból megvalósítani kívánt vállalati digitális fejlesztésekhez pedig a kamara Modern Vállalkozások Programján keresztül vezet az út.

Fontos feladatunk a felsoroltak mellett a cégek pénzügyi kultúrájának, a pénzügyi tudatosságnak a javítása. A gazdaságélénkítés jegyében jelenleg rengeteg „olcsó pénz”, hitel ömlik a gazdaságba, de akármilyen olcsó is, azt vissza kell fizetni, tehát a pénzügyi tervezésnek kiemelt szerepe van. A kamarának – akár a Széchenyi Kártyán keresztül – lehetősége van arra, hogy a kkv-k figyelmét helyes irányba terelje.

► A szalagcímek munkaerőhiányról szólnak, főként a turizmus és vendéglátás területén. Mi a helyzet Borsod-Abaúj-Zemplén megyében?

Az év közepétől az ország nyitásával párhuzamosan, szinte mellbe vágott minket a szakemberhiány, a munkaerőhiány hatalmas mértéke. Ez esetenként valóban strukturális jellegű, hiszen a turizmust és a vendéglátást a bezárások miatt tömegével hagyta el a munkavállalók, hogy más ágazatokban próbáljanak szerencsét. De összességében az újraindulásnak, a gazdaság felfutásának szinte azonnali következménye volt a munkaerőhiány. Keresettek a mérnökök, szakmunkások és a betanított munkások is – szinte kivétel nélkül minden ágazatban ezt látjuk. Meggyőződésem, hogy ez a tendencia felértékeli majd a személyzeti munka szerepét, ezért a kamaránk HR Klubjának fontos szerepet szánunk a jövőben. Ez a csapat kiváló humánerőforrás szakemberekből áll, akik átadhatják a munkaerőtoborzásban, megtartásban szerzett tapasztalataikat, segíthetik a kisebb vállalkozásokat abban, hogy a legjobb megoldásokat, a legjobb technikákat alkalmazzák. Nagyon számítok a megyei cégek HR vezetőinek szakértelmére.

► A KSH adatai – a kamara felméréseivel összhangban – azt mutatják, hogy a megyei gazdaság helyzete stabil. Ön is azt nyilatkozta a közelmúltban, hogy „2021 végére elmondhatjuk, hogy elértük a 2019-es nagyon kedvező gazdasági év teljesítményét, és jó esélyünk van arra, hogy ez 2022-ben is folytatódik.” Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy sok a bizonytalanság globális szinten is itthon is.

Az tény, hogy számos bizonytalansági tényezővel találjuk szembe magunkat, ha gazdaságunk helyzetét, kilátásait vizsgáljuk. Az is tény viszont, hogy 2021 végére elérjük a 2019-es nagyon kedvező teljesítményt. Vegyük sorra a legszembetűnőbb problémákat. Itt van mindenekelőtt a vírus, és az azzal kapcsolatos átoltottság helyzete, szintje. Nagy kérdés az is, hogy sikerül-e az EU-val rendezni a viszonyunkat? Vagy például az, hogy ki tudunk-e dolgozni egy megfelelő bérpályát? Meg tudnak-e állapodni ebben a különböző szereplők? Megjegyzem ebben az egyeztetésben a munkaadók, munkavállalók, kor-

mányzat hármasa mellett a kamara is aktív szereplő kíván lenni. Kérdés az is, hogyan alakul az államadósság és annak finanszírozási költsége? De a legnagyobb gond talán a tartós infláció jelenléte. Napjainkban szembesülünk a totális energiaár emelésekkel. Gázválság van, aminek a végét még nem lehet látni. De azt például tudjuk, hogy Angliában drámai helyzet alakult ki mind az ipari, mind a lakossági energia- és gázellátásban. De hasonló hírek jönnek a legtöbb európai országból, ahol vagy brutális áremelkedésre, vagy esetleg hiányra is fel kell készülni. Örvedetesnek tartom, hogy Magyarország ez alól kivétel, és megfelelőnek tűnik a magyar vállalatok energiaellátása, még akkor is, ha ez egy emelkedő árszint mellett történik. A lakosság védett pozícióban van a magyar költségvetésnek köszönhetően, tehát jelentősen nem sérülnek az emberek érdekei.

Az infláció nemcsak az energiaárak, hanem az alapanyagok, nyersanyagok tekintetében is változásokat, emelkedést hoz. Ez jelenleg az építőanyag árakban látszik leginkább. És arra kell felkészülni, hogy ez a tendencia rövidtávon nem fordul vissza, tartósan jelen lesz az életünkben. Az infláció visszaszorítására a kamara rövidtávú esélyt nem lát. Reméljük, hogy egy kiegyensúlyozott kormányzati és jegybanki politika közös eredménye változást hozhat ebben 2022 második felére.

A felsorolt folyamatokat számba véve azt gondolom, a világ egy új szakaszba lépett, amelyet a régi prioritások ellentmondásainak felszínre kerülése jellemez. Fontos, hogy új, hatékony, fenntartható, 21. századi megoldásokra van szükség a problémák kezeléséhez. Az, hogy az említett hatásokkal szemben milyen a vállalatok kitettsége természetesen függ a cégmérettől. Minél kisebb egy vállalkozás, annál súlyosabban érintik a problémák. A kamarának éppen ezért elsősorban a mikro- és kis- és középvállalkozások támogatására kell fókuszálni, azt kell segítenünk, hogy ezek a cégek meg tudjanak feladni az előttük álló kihívásoknak. Úgy érezzük – és a vállalkozásoktól kapott visszajelzések is azt mutatják –, hogy a válság időszakában sikeresen láttuk el a munkánkat, ezt szeretnénk folytatni a következő években is.

A VILÁGJÁRVÁNY TANULSÁGAI A JÖVŐ SZOLGÁLATÁBAN

A világjárvány miatt kialakult tavalyi megtorpanás után idén pozitív trendfordulat tapasztalható megyénk gazdaságában is. A BOKIK alelnökei összefoglalták, hogy tapasztalataik szerint milyen állapotban vannak jelenleg a kamara tagvállalatai, és meglátásuk szerint visszatérhet-e az élet a régi kerékvágásba, vagy a világ már soha nem lesz olyan, mint volt. Elmondták azt is, hogy a jövőre nézve milyen tanulságok vonhatók le a 2020 márciusa óta eltelt pandémiás időszakból, és milyen globális és hazai gazdasági tényezők befolyásolják jelenleg a tagozatokhoz tartozó cégek működését.

DR. BARKÓCZI ISTVÁN,
a BOKIK általános alelnöke

Egyetértek azzal a megállapítással, hogy a válság után az élet már soha nem lesz olyan, mint korábban volt. Tapasztalhatjuk, hogy a koronavírus-járvány következtében minden ártrendeződik: az emberek személyes élete, a társadalmi struktúra ugyanúgy, mint a gazdaság működése. Eltolódtak a hangsúlyok. Ma – a két évvel ezelőttihez képest – másként vélekedünk arról, mi értékes és mi nem az. A gazdaság szereplői is kénytelenek ártértékelni cégeik működését, levonni a történelemből a tanulságokat, ha hatékonyan akarnak működni, sikeresek akarnak lenni a jövőben.

De ne feledjük azt sem, hogy a vírus velünk van, ami gyakorlatilag állandó készséget generál, hiszen nem tudni, mi következik, milyen újabb intézkedések jöhetnek. Egy cégvezető, ha most tervet készít, sokkal több ismeretlen tényezővel találja magát szemben, mint korábban. Éppen ezért körültekintőbben kell mérlegelni a lehetőségeket, megfontoltabban kell döntést hoznia. A fő motiváció a tervezésnél ma már a válságállóság.

Megítélésem szerint csökkent a hosszú távú tervek jelentősége, fontosabbá vált a rövid távú tervezés, és akkor is A, B, C verziókban kell gondolkodni, hiszen a 2020 márciusa óta eltelt időszak erősítette a bizonyta-

lanságot és a bizalmatlanságot. Csak néhány példát említek: bizonytalan a különböző alapanyagok léte, beszerezhetősége, az árfolyamok alakulása. Gyorsan, gyakorlatilag tervezhetetlenül változik az energiahordozók ára, és az emelések mértéke kiszámíthatatlan, ami gyökeresen változtathat meg egész szektorokat. Ezek a tendenciák természetesen nemcsak a hazai gazdaságra, de a globális rendszerekre is érvényesek.

A kkv-k esetében azt látom, hogy a rendelkezésükre álló anyagi eszközöket igyekeznek mozgósítani, fejlesztenek, hogy hasznot termelhesenek, hiszen ebben a helyzetben – azoknak, akik megtehetik – legjobb az előre menekülés.

Azt hiszem, a jövőben velünk marad a home office – ezt a multinacionális vállalkozások legtöbbje már megtartotta –, és nem csak a nagyok, de a kisebb cégek is meghatározó részben továbbra is az online térben tartják a kapcsolatot üzleti partnereikkel. Bár ez költséghatékony és időkímélő megoldás, én mégis inkább a személyes találkozók híve vagyok, hiszen ezekben az esetekben nemcsak üzletek, de emberi kapcsolatok is kötődnek.

Ami a jövőt illeti, a pandémia tapasztalatai azt mondják velem, hogy hiányzik a gazdaságunkból egy magyar innovációra, és hozzáadott értékre alapozott nemzeti vállalatcsoport. Erre áldozni kell, ezt kormányzati szinten támogatni kellene. Ezek a vállalatok adhatnák a magyar gazdaság arculatát a globális piacok felé.

KISS LÁSZLÓ, a BOKIK alelnöke,
az ipari tagozat elnöke

Az ipari tagozat vállalkozásai kettős állapotban vannak: egyrészt nem mondhatjuk, hogy túljutottunk a pandémián, ugyanakkor a járvány eddigi lassan két éve alatt nagyon sokat tanultunk a helyzet kezelése kapcsán. A pandémia kitörése egy ismeretlen, erősen fenyegető, félelmetesnek tűnő szituációt teremtett, amire senki sem volt felkészülve. Ennek ellenére elmondhatjuk, hogy vállalkozásaink nagy része – számos más ágazattal ellentétben, mint például a turisztika, vendéglátás – működőképességük fenntartásával, különösebb gazdasági veszteségek nélkül, fejlődésük csaknem töretlen folytatásával jutottak el a pandémia eddigi szakaszához. Térségünkben a beruházások folytatódtak, aminek egyik alapját az ipari teljesítmény mintegy 14 százalékos növekedése képezte. A jövő tehát e tekintetben nem reménytelen, persze, meglepetést tartogathat még számunkra.

Az a kérdés, hogy a világjárvány kapcsán beszélhetünk-e nyertesekről és vesztesekről, sok válaszlehetőséget vet fel. Egy ilyen járványhelyzetnek valamilyen mértékben mindenki vesztese a negatív érzések, bizonytalanságok, félelmek miatt, ezt mindenki átélte, nem beszélve azokról a családokról, akiket a járvány tényleges megbetegedés, vagy annak tragi-

kus kimenetele formájában érintett. Ugyanakkor a járvány megtanított bennünket egy újfajta gondolkodásra, amiben helyet kapnak olyan elemek, amelyek a pandémia előtt nem mindenki számára voltak evidensek. Ennek egyik legfontosabb hozama: a tapasztalatoknak, a járvány alatt megszerzett speciális tudásnak a jövő szolgálatába állítása. E tekintetben mindenki nyertese ennek az eddig ismeretlen szituációnak. Az ipari tagozat cégei esetében a világjárvány számlájára írható különösebb gazdasági veszteségekről nem tudok beszámolni, a nyertesek pedig valószínűleg nyertesek lettek volna járvány nélkül is.

Visszatérhet-e az életünk a régi kerékvágásba? Jósolni nem szeretnék. Bizonyára lesznek átrendeződések, mert már most is látható bizonyos fokú átvándorlási törekvés a veszteségeket elszenvedő ágazatokból a kevésbé veszteséges irányába. Ez természetes, máskor, más hatásokra is történtek ilyenek. Ha „az élet már soha nem lesz olyan, mint volt” alatt azt értjük, hogy bizonyos kérdések a jövőben nagyobb hangsúlyt kapnak, nem járunk messze az igazságtól. Várhatóan lesznek új technológiai fejlesztési irányok, termékszerkezet-változások, de gondolni kell a vállalatvezetési kultúra fejlődésére, vagy a szükségszerű generációváltás problematikájára is – és még lehetne sorolni. Bizonyára középpontba kerül majd a munkaerő-kérdés, az oktatás, a továbbképzés területe is.

A jövő szempontjából biztos, hogy a fenntarthatóságot minden vonatkozásban fokozni kell. Vallom: nagyobb értéke van a hosszantartó gazdálkodási biztonságnak, mint a hirtelen szerezhető profitnak. A vállalkozásoknak előtérbe kell helyezniük a hosszantartó stratégiai fejlesztési terveket, ami a működés szerves része, ám a kkv-k jelentős részénél e területen még van mit bepótolni. Erre akár tudatos felkészítő, elemző tréningeket is célszerűnek látok bevezetni. A célirányos szervezethez szintén az asztalra kell kerülnie a pandémia utáni tervezési időszakban.

Az ipari tagozat cégeinek működését jelenleg inkább a hazai tényezők szempontjából lehet megítélni, ez szoros összefüggésben van az országos gazdaságélénkítő programmal. Ennek a végéhez közeledünk, hiszen

számos intézkedési csomag is közel van a lezáráshoz. A globális trendeket nyilvánvalóan befolyásolja a pandémia további alakulása, és az egyes államok ezzel kapcsolatos megszorító vagy megengedő intézkedése. Az mindenesetre megfigyelhető, hogy általában keresik azokat a megoldásokat, amelyek nem fékezik a gazdaság működését.

**TÓTH LÁSZLÓ, a BOKIK alelnöke,
a kereskedelmi tagozat elnöke**

A kereskedelmi tagozat cégei ellentmondásosan vészelték át az elmúlt közel két évet. Az élelmiszer-kereskedelem – ha lehet ilyet mondani – sikerrel jött ki a pandémiából, különösebb veszteségek nélkül éltek túl az iparcikk- és barkácsruházak is, sajnos, veszteséges lett a ruházati kereskedelem, nem beszélve a turisztikai és vendéglátó szektorról, ami közismerten minden idők legnehezebb hónapjait élte át a lezárások és bezárások miatt. Sajnos, a vírus ma is velünk van, nem tudni, hogy mikor lesz vége, mikor térhetünk vissza a normális kerékvágásba. Éveknek kell eltelnie ahhoz, hogy az átoltottság világszerte megfelelő legyen, elmúljon a belénk rögzült félelem.

Ami az elmúlt hónapok gyakorlatából a mi szakmánkban biztosan maradandó, az az online kereskedelem. A vásárlók igénylik ezt a formát, és a kereskedők jó része most, a korlátozások feloldása után párhuzamosan kínálja termékeit az online térben és a bolthálózatokban. Persze, vannak termékkörök, amelyeknél a vásárlók szeretik megfogni, látni, ami a kosárba kerül, vagyis megmaradtak a régi, jól bevált vásárlói szokások is. A pandémia másik nagy tapasztalata számunkra, hogy nagy szükség van a saját ellátási láncra a termelőktől a

kiskereskedőig. Azok tudtak igazán stabilak maradni, akiknek ez a biztos háttere megvolt.

Jelenleg és a jövőre nézve is globális probléma az energia árának emelkedése, és egyáltalán az árak növekedése. Az már látszik, hogy az energiaárak jelentős emelkedés előtt állnak, ami komolyan érinti a nagyfogyasztókat, és befolyásolja az inflációt is. Az alapanyagok – mint például a gabona – ára szintén drágul, és a takarmányárak sem maradnak a mostani szinten. Ez egyelőre még nem érzékelhető az állattartó telepeken, de a hatása végső soron begyűrűzik majd a különböző termékek áraiba.

A szálloda- és vendéglátóipar számára ezen a nyáron már szebbek a korábinál, de ez a néhány „bő hónap” még nem állította helyre ezekben a vállalkozásokban a költségvetését.

Összességében úgy látom, hogy az árak emelkedése, az inflációs hatások, és a még velünk lévő vírus miatt a tagozatunk minden ágazata nehéz időszak elé néz.

**KOVÁCS J. ATTILA, a BOKIK alelnöke,
a kézműves tagozat elnöke**

A BOKIK kézműipari tagozata sok szakmát ölel fel, tagjaink változatos tevékenységi köröket képviselnek. Vannak közöttük a szépművészeti szakmákban dolgozók, gázszerelők, lábbelikészítők, háztartásigép-szerelők ugyanúgy, mint például a hagyományos értelemben vett népi kézművesek. Ebből a sokszínűségből következik, hogy sokféleképpen érintette, érinti a tagozat cégeit a pandémia. Sokan kényszerültek arra, hogy bezárjanak, és ahogy a privát életben is nehezen viseltük a bezártságot, a vállalkozásokat is megviselte ez a helyzet. Sokan nem tudták hosszú távon finanszírozni az alkalmazottak bérét,

ezért kénytelenek voltak elbocsátani a munkatársakat, ami különösen a régi kollégák esetében komoly pszichés terhet jelentett. Különösen nehezen élték meg az első három hullám időszakát a turizmushoz kapcsolódó szállítók, hiszen eltűntek a turisták, bezártak a szálláshelyek. Más a helyzet az informatikával kapcsolatos szakmák jelentős részében. Mivel az életünk több rétege áthelyeződött az online térbe, így az ő munkájuk felértékelődött, megnőtt az igény a tevékenységük iránt. Összességében úgy tapasztalom, hogy a mi tagozatunkban többünk számára okozott nehézséget, gondot a koronavírus-világjárvány, és csak kevesen mondhatják el, hogy – gazdasági szempontból – nyertesei az elmúlt több mint másfél évnek.

Egyetértek azzal az állítással, hogy az életünk már soha nem lesz olyan, mint amilyen volt. Sok minden áthelyeződött az online térbe, megváltozott az emberek gondolkodása. Azt látom, hogy a harmadik hullám után ugyan fellélegeztünk, megnyílt az ország, de az óvatosság, a bizalmatlanság bennünk maradt. Megtanultunk jobban figyelni magunkra, másokra, a higiéniára, a távolságtartásra, körültekintőbbek vagyunk a személyes kontaktusokban. Megváltozott az életünk. Az online megoldások részben már velünk maradnak, hiszen ahol nem szükséges a személyes találkozás, ott sűrűbben fogunk az online kapcsolatnál maradni. Ugyanakkor ezek az alkalmak nem helyettesíthetik a személyes találkozásokat. De mondhatnám az átalakult vásárlási szokásokat is. Azok, akik korábban nem használtak okostelefont vagy számítógépet, rákényszerültek erre, és rájöttek, vannak előnyei az online vásárlásnak, éppen ezért részben maradnak ennél a megoldásnál.

Ami a tanulságokat illeti: megtanultuk, hogy cégvezetőként sokféle helyzetre kell felkészülnünk. A 2008-as pénzügyi világválság megmutatta, hogy különböző periódusok váltják egymást az üzleti életben, és nagy tanulság, hogy tartalékot kell képezni. A pandémia okozta sokkra, gyakorlatilag a világ leállására még nem volt példa. A bezárások sokasága még a tudatosan gazdálkodókat is padlóra küldte. Tudomásul kell vennünk, hogy soha nem lehetünk eléggé felkészültek, mostani világunkban

mindig jöhet egy váratlan helyzet. A túlélés érdekében kellően fel kell készülnünk: stratégiákat, terveket kell gyártanunk.

A kézműves tagozat vállalkozásainak működését elsősorban a hazai gazdasági tényezők befolyásolják, de sok cég esetében a globális rendszerek is komoly befolyással bírnak. Példaként a turizmust említeném, hiszen a külföldiek elmaradása a hagyományos kézművesek, és más, ehhez az ágazathoz kapcsolódó vállalkozás számára sok nehézséget okoznak, de az alapanyagok árának emelkedése, a szállítás akadózása is sokakat érint. Ha a kilátásokat nézzük, ki kell emelnem, hogy mindenekelőtt bízom a kormány józan döntéseiben. Bár itt vagyunk a 4. hullám közepén, abban reménykedünk, hogy nem ismétlődnek meg a tavalyi lezárások. Továbbra sem fogják megállítani a gazdaság szereplőit nagyfokú korlátozásokkal. Jó lenne, ha meg tudnák termelni a vállalkozások azt a minimumot, ami a túléléshez elég.

DERCZÓ ISTVÁN, a BOKIK alelnöke, a szolgáltatási tagozat elnöke

A BOKIK szolgáltatási tagozatának szereplői sokrétű, színes tevékenységet folytatnak a megye gazdasági életében. Ezen belül is ki kell emelni a létfontosságú szolgáltatást végzőket, mint például a víziközmű-, illetve az energiaszolgáltatókat, hiszen ők a mindennapi életünkhöz biztosítják az alapvető feltételeket. Rájuk nem volt különösebb hatással a járvány, a dolgozók pandémiás érintettsége minimálisan befolyásolta a cégek működését. Jellemzően folyamatosan ki tudták tudni a lakosság és a közületek szükségleteit. Ugyanakkor árképzésüket nagyban befolyásolja a világpiaci alapanyag-árvál-

tozás, mely begyűrűzik a gazdaság valamennyi területére.

A szolgáltatási ágazat további szereplői, mint például az oktatási, a pénzügyi, gazdasági-tanácsadói szekciók személyes jelenlétéhez „szoktak” a pandémiát megelőző időkben, és az online kapcsolat csak részben tudta megteremteni számukra a teljes vagy részleges működés lehetőségét.

A személyszállítással foglalkozó tagtársaink szintén nehézségeket éltek át a személyes kontaktus ellehetetlenülése miatt. Az anyagellátással, teherszállítással foglalkozók jellemzően el tudták látni a feladataikat. Részükről a határok átjárhatósága, illetve annak nehézségei okoztak fennakadásokat.

Összességében elmondható, az energiaárak kiszámíthatatlansága, az alapanyagárak elszabadulása, a tervezhetetlenség valamennyi ágazatban rányomta, illetve jelenleg is rányomja bélyegét a mindennapokra. Ugyanakkor kimondható, hogy a pandémia által okozott sokk – bár alapvetően negatívan érintette a gazdaságot – némely tekintetben pozitív változásokat is eredményezett. A felmerült nehézségek ellenére a szolgáltató szektor képessé vált talpra állni, korábbi erejét visszanyerni. A gazdaság szerkezete némiképp átalakult, a járvány a cégeket mindegyiket az innovációra, megújulásra kényszeríti. A digitális átállás – még ha kényszer hatására is, de mindegyiket – győztesként került ki a helyzetből, hiszen az IT szektor megoldásai gyorsítottan kerültek bevezetésre. A mesterséges intelligencia egyre inkább beépül az üzleti életbe, csökkentve a pandémia negatív hatásait.

Energiafüggőségét csökkenti az a cég, amely – ha erőforrásai lehetővé teszik – él az alternatív energiafelhasználás eszközeivel. A megújuló energiák, különösen a napenergia hasznosítása kerül egyre inkább napirendre az életünkben. Az ellátási láncok szerkezetének, jellegének is át kell alakulnia, részben a kormányzati törekvések, részben a piaci résztvevők stratégiai döntéseinek következtében Európának át kell értékelnie saját, belső ellátási lehetőségeit, annak helyreállítását. Csökkentve ezáltal a cégek sebezhetőségét, nagyobb esélyt teremtve a túlélésre.

ÚJ UTAKON AZ AUTÓIPAR

NEMZETKÖZI KONFERENCIÁT SZERVEZETT AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI AUTÓIPARI KLASZTER

Két nemzetközi konferenciát szervezett az idei esztendő utolsó negyedében az Észak-magyarországi Autóipari Klaszter (NOHAC). Az október 6-i rendezvény fókuszában az autóipari ellátási lánc helyzete állt, november 25-én pedig az elektromobilitás témakörét tekintették át a résztvevők. Mindkét szakmai tanácskozás a „Professzionális klaszterszervezetek minőségi szolgáltatásnyújtásának támogatása” című projekt keretében valósult meg.

A rendezvényeknek a Miskolci Vigadó adott otthont, és a NOHAC tagvállalatainak képviselői mellett jelen voltak a Miskolci Egyetem, a Bay Zoltán kutatóintézet vezető munkatársai, valamint vietnami, szlovák és cseh szakemberek is.

AZ ELLÁTÁSI LÁNC HELYZETE

A világ járműipara és az azt kiszolgáló hazai beszállítók előtt jelenleg két nagy kihívás áll: megküzdeni az általánossá vált alapanyaghiánnyal, illetve megelőzni a Covid-járvány negyedik hullámát az alkalmazottak körében. A nem olyan távoli jövő legfontosabb feladatát pedig az jelenti majd, hogyan tudnak a vállalkozások felkészülni az elektromobilitás kívánalmainak a teljesítésére – hangzott el az októberi rendezvényen. A konferencián szó volt a fenntartható jövőről, a járműipari kutatásokról, valamint a Miskolci Egyetem járműmérnöki képzéseinek átalakulásáról is.

Az előadók egyetértettek abban, hogy a járműipar jelenlegi válságjelenségeinek oka elsősorban a távol-keleti országokban gyártott elektronikai alkatrészek általános hiányára vezethető vissza, de ezen túlmenően az acélból és a műanyagokból is csökkent az alapanyag-kínálat az utóbbi időszakban. A termelést hátráltató körülményeknek tudható be, hogy a vásárlóknak egyre hosszabb időt kell várniuk egy új autó átvételére. A csiphiányban közrejátszik az elektromobilitás térnyerése, valamint a járművek biztonságtechnikai követelményeinek szigorodása, ami a korábbinál lényegesen több elektronikai alkatrész felhasználásával jár.

A szakemberek elmondták: az autógyárak alapanyaghiány miatti kényszerű leállításának következményei a beszállítói oldalra is begyűrűznek, amennyiben a logisztikai bázis nem eléggé erős. Elhangzott az is, hogy a jelenlegi válsághelyzet nem Magyarország-specifikus, számos problémát kell megoldani világszinten, ezért azzal kell számolni, hogy hosszabb folyamat lesz, míg az egész rendszer újra helyreáll.

A járműipar globális problémái az észak-magyarországi térség beszállítóit egyelőre kevésbé érintették. Az alapanyag-ellátás nehézsége egyes vállalkozások termelésére természetesen hatással van, de általános problémát nem tapasztaltak az ország legnagyobb járműipari beszállítói tömörülését jelentő klaszterben, amelynek összárbevétele meghaladja a 2000 milliárd forintot.

AZ ELEKTROMOBILITÁS TÉRNYERÉSE

Meghatározó az elektromos autók térnyerése, de az e-mobilitás nem elegendő a Föld felmelegedésének megállításához – ez már a novemberi, elektromobilitásról szóló rendezvényen hangzott el.

Megtudtuk: a közúti mobilitás az emberiség széndioxid-kibocsátásának 18 százalékát teszi ki, ami jelentős szám, de ha ezt teljesen zölddé tennénk, még az sem lenne elegendő a Föld megmentéséhez. Ami a jelenlegi tendenciákat illeti: ez idő szerint a belsőégésű hajtási rendszerek térvesztése látható, meghatározó az elektromos hajtású járművek térnyerése, arányuk 2030-ra várhatóan eléri a 30 százalékot. A hazánkban piacvezető Bosch szakemberei a jövő szempontjából a következő három dolgot tartják fontosnak: rövidtávon foglalkozni kell a modern belső égésű motorokkal, középtávon érdemes lesz ezt továbbfejleszteni és megújul, szintetikus üzemanyagokkal működtetni, hosszútávon viszont az elektromos meghajtású autókkal érdemes foglalkozni.

A szlovák autóipar állapotáról Juraj Haško, a Banská Bystrica Regionális Kamara képviselője tájékoztatta a szakembereket, az ágazat csehországi helyzetéről Petr Michálek, a Cseh Köztársaság Nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa tartott előadást.

Kedvezményezett neve: Észak-magyarországi Autóipari Klaszter Korlátolt Felelősségű Társaság

A projekt címe és célja: „Professzionális klaszterszervezetek minőségi szolgáltatásnyújtásának támogatása”

A támogatási összeg: 13,29 millió Forint

A projekt azonosító száma: GINOP-1.3.2-15-2016-00022

15 ÉVES AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI AUTÓIPARI KLASZTER

Az Észak-Magyarországi Autóipari Klaszter (NOHAC) Észak- és Kelet-Magyarország legerősebb szakmai szerveződése, a régió legnagyobb és a legtökeerősebb vállalatait foglalja magába. A klaszter története 15 évvel ezelőtt, 2006-ban kezdődött, amikor a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Miskolci Egyetem és a régió néhány fontosabb autóipari beszállító cége úgy döntött, megpróbálják érdekeiket klaszterbe tömörülve érvényesíteni. Arról, hogy ez hogyan sikerült, és milyen fejlődési pályát járt be ez a gazdasági hálózat Bihall Tamás, a BOKIK elnöke és Fükő László, a NOHAC elnöke nyilatkozott a Gazdasági Iránytűnek.

EGY ÚJ SZERVEZŐDÉSI MODELL

Már a kétezres évek elején látszott, hogy az autóipari beszállítás és a szerepvállalás ebben az ágazatban, kiemelt gazdasági jelentőséggel bír majd Magyarországon, és a mi régióinkban is – kezdte a visszatekintést Bihall Tamás.

Mint mondta, a klaszter, mint új szerveződési modell, ebben az időszakban jelent meg. Ez a különleges együttműködési forma, olyan gazdasági szereplők hálózatát jelenti, akik ugyanabban az ágazatban dolgoznak, és a közös és kölcsönös előnyök megszerzése érdekében fognak össze.

„Klasztert alapítani 2006 környékén igen népszerű volt, és örültünk, hogy a mi kezdeményezésünk iránt is élénk volt az érdeklődés. Olyannyira, hogy megyén kívüli nagyvállalatok is szívesen csatlakoztak. Az elmúlt 15 év során sok-sok munka kellett ahhoz, hogy ma elmondhatjuk: a szervezetnek több mint 70 tagja van, és a tagvállalatok összárbevétele megközelíti a 2000 milliárd forintot. Büszke vagyok arra, hogy ez egy különleges erőter a BOKIK-on belül, hogy 2014-ben sikerült megszerezni az Akkreditált Klaszter címet, és úgy gondolom, fontos értékmérő az is, hogy a tagság folyamatosan nő. Ha a NOHAC tovább halad ezen az úton – hazai és külföldi klaszterekkel bővíti partneri körét, szélesíti kapcsolatrendszerét – igazolja, hogy 15 évvel ezelőtt jó döntést hoztak az alapítók” – fogalmazott Bihall Tamás.

KOMOLY GAZDASÁGI TÉNYEZŐ

„Az alapítók célja másfél évtizeddel ezelőtt az volt – és ez máig sem változott –, hogy az észak-magyarországi térség autóipari beszállítóinak társulása révén növeljék a cégek versenyképességét, innovációs és jövedelemtermelő képességét,

és így közelebb hozzák a tagokat az európai autógyártáshoz és az európai autógyártást partnereihez. Az alapítást követően számos cég csatlakozott a NOHAC-hoz. Tagjaink többsége fém- és műanyag megmunkáló vállalkozás, de találunk közöttük tervezőirodákat, tanúsítással és egyéb szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozásokat is. Magyarországon ez az egyik legnagyobb akkreditált klaszter, amely tagjai teljesítménye által igen komoly gazdasági tényező a régióban” – mutatta be a szerveződést Fükő László (képünkön). A NOHAC elnökétől megtudtuk, a klaszter története során változó szabályzási környezetben működött. A kezdeti időkben meglévő támogatások megszűntek, és ezt követően a NOHAC saját bevételeiből fedezte kiadásait. A bevételeink jelenleg is csaknem teljes mértékben a tagok által befizetett éves tagdíjból tevődnek össze. A külső finanszírozási források hiánya ellenére az elmúlt 15 évben a NOHAC megőrizte működőképességét, és tag-sága stabil maradt. A klaszterbizottság folyamatosan azon munkálkodik, hogy olyan programokat szervezzen, amelyek által értékes információkhoz és ismeretekhez juthatnak a tagok. Működésük infrastrukturális és személyi hátterét a BOKIK biztosítja, ami hozzájárul a stabilitáshoz és a minőségi szolgáltatások nyújtásához.

„Tagságunk tevékenységi kör és termékek tekintetében színes képet mutat. Az utóbbi években nyitottunk a nem kimondottan autóipari tevékenységeket végző vállalkozások irányába, így felvesszünk olyan cégeket is, amelyek tevékenysége, portfóliója kiegészíti az autóipari gyártókét” – sorolta az elnök.

Mérföldkőnek nevezte Fükő László az Akkreditált Klaszter cím elnyerését, hiszen a pályázati folyamat során elkészített stratégiák és az azokból levezetett intézkedési tervek új lendületet adtak a működéshez. Kiemelte, hogy az akkreditált klaszteri státuszt sikerült továbbra is fenntartani, és ennek köszönhetően cégeik hozzáférhetnek olyan támogatásokhoz, amelyeknek feltétele az akkreditált klaszteri tagság, illetve a tagság előnyt jelent pályázatoknál is.

Sikeres, nagy érdeklődésre számot tartó programjaik között említette az egyes autóipari gyártóknál szervezett látogatásokat, ilyeneket egyéni kezdeményezés keretében nehéz tető alá hozni. Ugyancsak a klasztertagság előnye, hogy külföldi és hazai kiállításokon is közösen vesznek részt, mutatkoznak be.

„Az elmúlt év és az idei is a Covid19 járvány árnyékában telt. Ez sok mindenre rányomta bélyegét és hatással volt a klaszteréletre is. Számos tervezett programot kellett lemondanunk, vagy elhalasztanunk, de örömdetes, hogy 2021-ben két nemzetközi konferenciát is sikerült megrendeznünk, ezek szakmai tartalma igen magas színvonalú volt. Örömdetes az is, hogy tagvállalataink megérezték ugyan a járvány hatásait, de jó állapotban vészelték át az eddigi hullámokat. Az elmúlt 15 évben mutatott stabil működés, tagvállalataink gazdasági sikerei és potenciálja jó alapot adnak arra, hogy bizakodóan nézzünk a következő 15 év elé” – fogalmazott Fükő László.

ÜNNEPI KÜLDÖTTGYŰLÉS A KAMARA NAPJÁN

A küldöttgyűlés tagjainak és vendégeinek személyes és online jelenléte mellett szervezte meg ünnepi testületi ülését a BOKIK. A Kamara Napja alkalmából tartott eseményen részt vett és előadást tartott dr. Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) elnöke is.

Mindannyian tapasztaljuk, hogy a Covid-járvány folyamatosan átírja a mindennapokat. Elmaradnak hagyományos rendezvények, olyan események, amelyek a BOKIK vállalkozói közössége számára fontosak, hiszen az összetartozás jelképei. Így tavaly sajnos nem tartotta meg a köztestület hagyományos, november 29-i ünnepi küldöttgyűlését, de idén az

te köszöntőjét a küldöttgyűlésen Bi-hall Tamás. Elmondta: „A több mint negyed évszázados hagyománynak megfelelően az ünnepet a kamara életében meghatározó személyekre emlékezve kezdtük. Meglátogattuk Lapis Imre, egykori alelnök sírját a Szentpéteri kapui temetőben, majd a Deszka temetőben megkoszorúztuk dr. Szentpáli István síremlékét, valamint az egykori kamarai székház, a mai MAB falán lévő emléktáblát, és a kamarai székház falán található Szentpáli emléktáblát.”

A PANDÉMIA KÖVETKEZMÉNYEI

A küldöttgyűlésen dr. Parragh László, az MKIK elnöke a személyes megjelenés mellett döntött, és előadást is tartott.

A gazdaság állapotát elemezve elmondta: míg 2019-ig a tartós növekedés és a folyamatosan csökkenő államadósság jellemezte a magyar gazdaságot, addig a pandémia okozta visszaesés nyomán mostanra világszerte akadoznak az ellátási láncok. Emellett pedig egekbe szökő nyersanyagárak okozzák a bajt, Magyarország pedig kicsi, nyitott gazdaság, amelyet most a magas infláció és a gyenge forint is nehezebb helyzetbe

hozott. A folyamatos kihívásoknak csak felelős menedzsmenttel, az egyes portfóliók elvárásokhoz való igazításával, a pénzügyi kultúra javításával és szemléletformálással fe-

lehetnek meg a vállalkozók – emelte ki az MKIK elnöke. A kormány döntéseiről szólva úgy fogalmazott: Amit lehetett, azt a kormány megtette, a pénzügypolitika és a költségvetési politika stabilitást, válságállóságot kölcsönzött ebben a nehéz, zavaros időszakban a magyar gazdaságnak. Az MKIK elnökének előadását követően a Mathias Corvinus Collégium miskolci intézetének vezetője mutatta be az intézmény tehetséggondozó tevékenységét, majd átadták a kamara kitüntetésait.

elnökség úgy döntött, hogy nem enged a Covid szorításának, és a járványügyi óvintézkedések maximális betartása mellett megemlékeznek a Kamara Napjáról. Az ünnepség különlegességét többek között az adta, hogy a küldöttek online – a BOKIK YouTube csatornáján – követhették nyomon az eseményt, a BOKIK díjait viszont élőben, a miskolci székházban vehették át az arra érdemes vállalkozók.

A HAGYOMÁNY KÖTELEZ

„Történelmi dátum november 29. a BOKIK életében, hiszen kamaránk 1994-ben ezen a napon alakult, és ezt követően határozott úgy, hogy ezt a dátumot a Kamara Napjaként minden évben megünnepeli” – kezd-

ELISMERÉSEK A KIEMELKEDŐ TELJESÍTMÉNYEKÉRT

A GAZDASÁG SZOLGÁLATÁÉRT

• **BÁGYI PÉTER**, a sárospataki 4 csillagos, Hotelstars minősítéssel rendelkező Hotel Bodrog Wellness igazgatója, aki 2018 óta irányítja a szállodát. A szakember a korábbi években a hotelt üzemeltető Zemplén Idegenforgalmi Kft. értékesítési igazgatói pozícióját töltötte be. Szakmai munkája mellett fontosnak tartja, hogy részt vegyen a BOKIK tevékenységében is. Az elmúlt év szeptemberétől tölti be a kamara Idegenforgalmi és Vendéglátóipari Osztályának elnöki tisztét.

• **PITI PÉTER PÁLNÉ**, mesterfodrász, a fodrász szakmai kiemelkedő megyei képviselője. Évek óta aktívan kiveszi részét a BOKIK „Kézműves Kupa” elnevezésű nemzetközi versenyének szervezéséből, a szakmai zsűri munkájából. Az elmúlt években részt vett

a mesterképzésben, és sok-sok tanuló nevelt a szakma mesterfogásaira, a hivatás iránti elkötelezettségre, a magas színvonalú munkára.

• **HOMOR JÓZSEF** kamarai tag könyvvizsgáló, adószakértő. Széles körű szakmai tapasztalattal rendelkezik a pénzügyi és számviteli tanácsadás területén. Szakmai pályafutása során részt vett, illetve vezetett magyar kis- és középvállalkozások részére nyújtott könyvvizsgálatokat, átvilágítási, valamint tanácsadói megbízásokat. A BOKIK könyvelői klubjának állandó előadója, 2020 szeptemberétől a kamara Ellenőrző Bizottságának tagja.

• **BREZOVCSIK ZSOLT**, az OTP miskolci igazgatója 2013-tól. Bár előtte Egerben töltötte be ezt a posztot, és ma is ott lakik, Borsodban is itthon van. Mezőkövesden született, de tibolddarócinak vallja magát. „Ez az falu, aminek hallatán nagyot dobban a szívem” – nyilatkozta. A pénzintézet

vezetőjeként a miskolci és a környékbeli vállalkozások fontos partnere, aki magas szintű szakmai tudásával segíti a megye gazdasági fejlődését.

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA KIEMELKEDŐ GAZDÁLKODÓ SZERVEZETE

• JABIL CIRCUIT MAGYARORSZÁG KFT.

A Jabil Circuit Inc. magyarországi leányvállalata 2000-ben nyitotta meg kapuit Tiszaújvárosban. Ez a gyár világszerte a harmadik, Európában a legnagyobb gyáregysége az anyavállalatnak. A Jabil a magyarországi GDP és export jelentős hányadát adó elektronikai ipar meghatározó vállalata, az észak-magyarországi régió egyik vezető gazdasági szereplője. A cég 2015-ben a megye legnagyobb foglalkoztatója volt, munkavállalóinak száma meghaladja a 4000 főt.

• GOMVILL Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

A Gomvill Kft. 1996 szeptemberében egyéni vállalkozásból alakult, azzal a céllal, hogy Mezőkövesden, az egyre nagyobb mértékben jelentkező erősáramú kivitelezésekre irányuló igényt kielégítse. Mára a cég a régió egyik legismertebb és legnagyobb

vállalkozásává fejlődött a villamossági kivitelezés és az ezzel kapcsolatos eszközök forgalmazásában.

• **MÁLYI-GLASS Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.**

A családi vállalkozásként működő Mályi-Glass Kft. 1995 óta áll megrendelői szolgálatára hagyományos üvegtermék kereskedelemmel és különféle speciális, hőszigetelt, biztonsági üvegszerkezetek gyártásával. Céljuk, hogy régióinkban – Magyarországon és egyre több kelet-közép európai országban – meghonosítsák a legkorszerűbb üvegipari technológiákat. Gyártósarnokukban, jelenleg közel 4500 m² területen, teljesen automatizált gépsoron gyártják a szigetelő üvegszerkezeteket, ezzel is folyamatosan garantálva a kiváló minőséget.

• **JURA-PLUSSZ Termelő és Szolgáltató Kft.**

A borsodivánkai vállalkozás 1993-ban alakult, fő tevékenységi köre

a hidegalakítás, lézervágás és fémforgácsolás. Az elmúlt évtizedekben folyamatosan bővült a cég. Jelenleg a legmodernebb technológiák alkalmazásával autóiipari beszállítóként termékeink világszerte megtalálhatóak nemcsak nehézgépjárművekben, személy- és kereskedelmi járművekben, hanem lift- és aknaajtókban is, valamint a lakberendezésben is kínálnak egyedi dizájn-megoldásokat partnereik részére.

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA TANULÓKÉPZÉS TERÉN KIEMELKEDŐ GAZDÁLKODÓ SZERVEZETE

• **ZIP'S BREWHOUSE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.**

A Zip's Brewhouse egy látványfőzde és sörésterem Miskolcon. Az ország egyetlen látványsörfőzdéje. A söröző a sörfőzőrendszereket gyártó és telepítő – 1993-ban alapított – ZIP Technologies sörözőjeként nyílt 2012-ben. Az éterem fontos feladatának tartja az oktatást, a szakmai utánpótlás képzését, ezért kapcsolódott be a duális képzésbe, és a BOKIK közreműködésével ezért váltak gyakorlati képzőhellyé. Ezt a munkájukat is a tőlük megszokott magas színvonalon végzik.

• **P.S.S. CLUB Vendéglátó és Szolgáltató Kft. Impresszó Club-Étterme**
Miskolc ikonikus étterme, ahol a munkatársak nagy szakmai elkötelezettséggel végzik tevékenységüket, így a betérő vendégek magas szintű vendéglátásnak és gasztronómiai élményeknek lehetnek részei. Felismerve a szakmai utánpótlás nevelésben rejlő előnyöket, az étterem hosszú évek óta vesz részt a BOKIK szervezésében a gyakorlati képzésben. Jelenlegi munkatársaik többsége „saját nevelés”, ami erősíti a csapat összetartását.

ARANYKOSZORÚS MESTER

• **GÁTI KÁROLYNÉ, életműdíjas kozmetikus mester**
Ezt az elismerést Magyar Kereskedelmi és Iparkamara adományozza. Az odaítélés szigorú kritériumokhoz kötött. Ezek közül a legfontosabbak: kiemelkedő szakmai munkásság, példamutató magatartás, jellem, feddhetetlen és követendő szakmaiság, valamint a szakmai utánpótlás nevelésében való aktív részvétel. Az Aranykoszorús Mester cím 30 év szakmai gyakorlathoz kötött.

ÚJ NÉV, VÁLTOZATLAN SZOLGÁLTATÁSI MINŐSÉG

FÚZIÓT JELENTETT BE A SZERVIZ IRODA UTAZÁSI KFT. ÉS AZ AIR PARTNER REPÜLŐJEGY IRODA KFT.

Air Partner Repülőjegy és Utazási Iroda néven működik tovább az egyesülést követően a Szerviz Iroda Utazási Kft. és az Air Partner Repülőjegy Iroda Kft. Az összeolvadás után a társaság a térség legnagyobb utaztatójává lép elő – tudatta a hírt Salamon Attila ügyvezető igazgató.

Mint megtudtuk, a turizmust keményen próbára tevő világjárvány miatt döntöttek a tulajdonosok az előremutató, a cégek jövőjét meghatározó fúzió mellett.

Az 1992-ben alapított Szerviz Iroda Kft. utazásszervezőként, az 1997-ben létrehozott Air Partner Kft. repülőjegy értékesítőként szerves egységet alkotva, de két önálló céggént végezte eddig a tevékenységét. Az azonos tulajdonosi körrel rendelkező vállalkozások első perctől kezdve a minőségi szolgáltatások mellett körtelezte el magát.

A fúziót követően az Air Partner Repülőjegy és Utazási Iroda Kft. az idegenforgalmi szolgáltatások teljes spektrumát átfogja:

- Repülőjegy értékesítés hagyományos és fapados társaságokra.

- Személyre szabott utazások megszervezése, szállásfoglalás, transzferek,
 - Minőségi utazási programokat kínáló partner irodák ajánlatainak értékesítése,
 - Rendezvények, konferenciák szervezése,
 - Vízumügyintézés,
 - Utas és útlemondási biztosítások.
- Fontos információ, hogy a cég változatlan helyszínen, saját üzlethelyiségeiben (Miskolc, Mártírok utcája 2.), a megszokott színvonalon, változatlan szakembergárdával folytatja tovább tevékenységét.

Az Air Partner Repülőjegy és Utazási Iroda ügyvezetője Salamon Attila lesz. A management munkájában a tulajdonosok közül továbbra is aktívan részt vesz Ócsai Ágnes és Bárdos István.

Tapasztalt kollégáink készséggel állnak az Önök rendelkezésére

Repülőjegy értékesítés

- Barna György
- Fekete Ildikó
- Koczák Judit
- Zékány Andrea
- Botkó Bence
- Bohóczki Ádám

Utazásszervezés, közvetítés, konferencia-rendezvény

- Túríné Simon Judit
- Somossyné Schreiber Helga
- Rémiás Klaudia

A korábbi elérhetőségek és telefonszámok változatlanok maradnak.

Repülőjegy:

+36 46 506 720 • +36 46 506 721
+36 46 342 826 • +36 46 343 037

Utazás:

+36 46 509 979 • +36 46 509 980;
+36 46 414 399

E-mail: iroda@airpartner.hu
www.airpartner.hu

TIZENÖT ÚJ MESTERT AVATTUNK

Nyolc fodrász és hét gázfogyasztóberendezés- és csőhálózat-szerelő vette át Mesterlevelét a kamara székházában december 14-én. Az ünnepi eseményen a mesterjelöltek esküt tettek arra, hogy megőrzik a tisztességes vállalkozások tekintélyét és igyekeznek méltóak maradni a munkájukkal közmegebecsülést kivívó régi mesterek hagyományaihoz.

A szakképzés megerősítése és a szakmai tudás színvonalának emelése a kormány és a kamara fontos stratégiai célja – hangsúlyozta Bihall Tamás köszöntőjében. Az új mesterekre utalva a kamara elnöke hozzátette: fontos, hogy a szakterületükön a legmagasabb színvonalat képviselő fiatal szakemberek friss lendülettel, naprakész tudással vegyenek részt az oktatásban, biztos pontjai legyenek az utánpótlás nevelésnek.

Az elnök kiemelte: ma a mester a szakma diplomása, úgy vélte, a mester szinonimája lehet a minőség és a magas felkészültség.

– Nagy örömmel szervezzük a ka-

MESTEREK LETTEK:

Fodrász

- Adorjáni Adrienn
- Bodolay-Pajkó Katalin
- Kemény-Pál Enikő
- Ónodi Ágnes
- Szabó Dalma
- Takács Gabriella
- Varga-Éliás Mónika
- Zachar Bernadett

Gázfogyasztóberendezés- és csőhálózat-szerelő

- Iski Gergő
- Kalló Zoltán
- Majoros Balázs Ferenc
- Mertus Gábor
- Mertus Tamás
- Seres László
- Veres Roland

mara megalakulásától kezdve ezt a programot, több mint ezer oklevelet átadtunk már. Ennyi új szakértelem a gazdaság teljesítményét növeli – tette hozzá.

A mestervizsga követelményeinek megfeleltek, szakmájukban magas szintet képviselnek – ezt már Sári Mária Andrea, a fodrász mestervizsga elnöke mondta a megjelentek előtt. Úgy fogalmazott: ezek a szakemberek büszkén és becsülettel viselhetik a mester címet, amit tudásukkal kiérdemeltek.

Az ünnepi eseményen a Mesterleveleket Bihall Tamás, Sári Mária And-

rea és Tompa Mihály, a mestervizsga bizottság tagja adta át.

Szécsi Viktória énekesnő dalai színesítették a mesteravatót

EGYÜTT A TUDOMÁNY ÉS A GAZDASÁG SZEREPLŐI

„Déli 12 órakor ünnepélyes közgyűlés a Kereskedelmi és Iparkamara ujonnan épült házának dísztermében” – áll a Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara 1896. november 29-én tartott „Házfelavatási ünnepélyének” korabeli forgatókönyvében. A szóban forgó ház pedig – melyet a helyi iparosok tudásuk legjavát adva építettek meg – a mai Erzsébet tér 3. szám alatt álló MAB-székház. A napjainkban is patinás épület falán november 4-étől márványtablák örökítik meg a Miskolci és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnökeinek, valamint a Miskolci Akadémiai Bizottság akadémikus elnökeinek névsorát. A márványtablákat a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából szervezett program részeként avatták fel.

Éppen 125 évvel a miskolci kamarai székház átadása után határozták el a kamara és a Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB) vezetői, hogy emléket állítanak a két szervezet mindenkori vezetőinek.

TÖRTÉNELEM, HAGYOMÁNY

A márványtablák leleplezésekor Bihall Tamás, a BOKIK elnöke úgy fogalmazott: „A járvány utáni világban kitüntetett szerepe lesz a tudomány és a gazdaság együttműködésének. A történelmi hagyomány mellett ez is a BOKIK és a MAB közötti kapcsolat erősítése mellett szól.”

Kaptay György, a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Területi Bizottságának elnöke hasonlóan fogalmazott: „Bármilyen tudományos terület művelőjéről is legyen szó, roppant fontos, hogy együttműködjön az iparral. Székházunk sajátos hangulattal rendelkezik, azonban ez csak egy épület, semmit sem ér, amíg emberek nem töltik meg. A márványtablák álló neveknél köszönhetően mostantól a látogatók is érezhetik a székház – és a testületek – történelmi beágyazottságát”

EGYÜTT A GAZDASÁGÉRT

Genius loci – a hely szelleme, mondták a rómaiak egy helyhez fűződő különleges érzésekre, emlékekre utalva. Az egykori kamarai székház megálmodói, megépítői a helyi ipar és kereskedelem összefogását, képviselését, fejlődését tartották szem előtt, ebben a szellemen tették a dolgukat. Több mint száz év után ez a szellemiség mozgatja a mai BOKIK vezetőit és

tagjait ugyanúgy, mint a Miskolci Akadémiai Bizottság irányítóit és tagságát. A hely őrzi, továbbadja a „tenni a városért, a megyéért, a vállalkozásokért” szándékát.

„A BOKIK 1994. november 29-én alakult, és az újkori kamarai történelem megformálásához nagy lelkesedéssel láttunk hozzá – mondta a november 4-i ünnepség kapcsán lapunknak Bihall Tamás. A megalkulást követően kutatni kezdtük a múltat, a kamara történetét is, és kiderült, hihetetlen mennyiségű levéltári anyag áll rendelkezésre. Ezekből tudtuk meg, hogy a MAB Erzsébet téri székháza a XIX. század végétől egészen a második világháború befejezéséig a kamara székháza volt. A gazdaság és a tudomány közötti kapocs ezzel új értelmet nyert számunkra, és az akadémia vezetői, tagjai számára is. Az évek során a szervezeteink közötti kapcsolat minőségi fejlődésen ment keresztül. Az akadémiai egyre nyitottabbá vált a kamara irányába, amiben úttörő szerepet vállalt Lakatos István egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadé-

Bihall Tamás és Kaptay György az ünnepségen

BOKIK

A MISKOLCI AKADÉMIAI BIZOTTSÁG AKADÉMIKUS ELNÖKEI	
ZAMBÓ JÁNOS	1979-1990
TERPLÁN ZÉNÓ	1990-1996
KÖZÁK IMRE	1996-2002
PÁCSELT ISTVÁN	2002-2008
LAKATOS ISTVÁN	2008-2014
ROÓSZ ANDRÁS	2014-2020
KAPTAY GYÖRGY	2020-

mia rendes tagja, aki 2008-tól 2014-ig töltötte be a MAB elnöki tisztségét. Ő volt az, aki tágra nyitotta a kapukat, és a közös célok, érdekek már nemcsak szép szavakban, de valós, gyakorlati együttműködésben is megnyilvánultak. Roósz András hasonlóan nyitott és konstruktív volt, az ő elnöksége idején vált szorossá a kamarai osztályok és a MAB szakosztályai közötti együttműködés. Kaptay György, a jelenlegi elnök pedig lehetővé tette, hogy az akadémia és a kamara mindenkor elnökeinek neve felkerüljön a székház falára. Mindezek persze külsőségek, de világosan közvetítik a közös szándékot: az együttműködést, együttgondolkodást a tudomány és a gazdasági élet szereplői között.”

A MISKOLCI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA ELNÖKEI

RADVÁNY ISTVÁN (1832–1918)

A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara alapító tagja, 35 éven át volt a kamara elnöke. A Borsod-Miskolci Gőzmalom igazgatója, egyben a Hitelszövetkezet alelnöke, a Takarékegylet elnöke, királyi tanácsos. Borsod-Gömör-Kishont megyében ő volt a közgazdasági vezér.

KOÓS SAMU (1848–1929)

Udvari tanácsos, a Borsod-Miskolci Hitelbank vezérigazgatója. A Kereskedelmi és Iparkamara alapító tagja, királyi udvari tanácsos. Évtizedeken át tagja volt a város képviselőtestületi, majd törvényhatósági bizottságnak. Országosan elismert, elsőrendű gazdasági szaktekintély.

NEUMANN ADOLF (1870–1929)

A Neumann család 1903-ban alapította meg a Miskolci Kereskedelmi és Gazdasági Bankot, amelynek kezdetől fogva Neumann Adolf volt a vezérigazgatója. Kamarai tisztségviselőként maradandót alkotott abban is, hogy a miskolci kamara a legtöbbet tette a tanoncotthonok alapítása, működtetése érdekében. A trianoni döntés után az általa irányított kamara vezető szerepet vállalt abban, hogy létrehozza az Észak-magyarországi Idegenforgalmi Szövetséget.

FODOR DEZSŐ (1882–1936)

Kamarai vezetőként a gazdasági világválság nehéz időszakában irányította a szervezetet. Kereskedői családba született, ő maga gyógyszerész-mesteri oklevelet szerzett a budapesti egyetemen, majd gyógy- és illatszerüzletet működtetett Miskolcon.

FERENCZI KÁROLY (1879–1944)

Ferenczi Károly könyv- és papírkereskedő volt. A család nagyon fontos szerepet töltött be a város művelődés- és kultúrtörténetében. (Kamarai tisztségéről való lemondásban szerepet játszottak a zsidótörvények.)

SZILÁGYI MIKLÓS (1859–1945)

A kamara háború előtti történetének utolsó választott elnöke. Szilágyi Miklós a város kiemelkedő szaktekintélye volt, 1896-ban alapították meg társával közösen mezőgazdasági gépgyárukat a Zsolcai kapuban. „A vállalat nem csak Felső-Magyarország, hanem európai viszonylatban is komoly tényezője volt a szakmának...” Szilágyi Miklós megválasztásakor még nem tudhatta, hogy néhány hónap múlva megjelenik az a rendelet, amely a kamarák önállóságát, önkormányzatát megszünteti, majd később, 1943-tól helyükre miniszteri biztosokat nevez ki

SZÁZMILLIÁRD A KKV-K FELZÁRKÓZTATÁSÁRA

ÚJ FORRÁSOK ÉRHEŐEK EL A CÉGEKNEK JANUÁRTÓL, DE A JÓ ÖTLET MÉG KEVÉS A SIKERES PÁLYÁZATHOZ

Várhatóan december első felében jelenik meg a vállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő újabb uniós pályázat végleges felhívása, amire jövő év januárjában adhatják be a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások a támogatási igényeiket. Tanulva a legutóbbi hasonló kiírás tapasztalataiból, ezúttal még fontosabb, hogy komplex fejlesztéseket és a lehető legmagasabb pontszámot elérő pályaműveket állítsanak össze az érintettek, amihez a Modern Vállalkozások Programja is érdemi segítséget tud számukra adni.

Újabb százmilliárd forint támogatás jut a hazai kkv-szektor felzárkóztatására, a vállalkozásoknak azonban számtalan gátat kell megugrani a sikeres pályázás érdekében. A GINOP Plusz-1.2.3-21. konstrukció elsősorban a hátrányos helyzetű térségekben kínál segítséget, a fejlettebb gazdasági régiókból a szabad vállalkozási zónákban működő cégek indulhatnak. A támogatás főszabályként visszatérítendő, azonban az bizonyos feltételek mentén részben, vagy egészben vissza nem térítendővé válhat. Pályázónként legfeljebb 150 milliós összegig szól a dotáció, az önrész legalább 30 százalék. A kérelmezési időszak január közepén, várhatóan mindössze egy hétig tart majd.

„A teljes keret százmilliárd forint, amittől elég magas reálgazdasági hasznosulást vár a kiíró, hozzávetőlegesen 1-2

ezer kkv támogatására lesz lehetőség ebből az összegből” – mondja Czimbalmos Levente, az elmúlt években tizennégyezernél több hazai vállalkozás digitalizációját előmozdító Modern Vállalkozások Programjának (MVP) szakmai vezetője, aki a program által elérhető plusz pontokra, az eseti kizárólagosságra és támogatás átfordítási képességre hívja fel elsősorban a pályázni kívánó cégek figyelmét.

A nyári, rendkívüli érdeklődést kiváltó pályázat tanulságait felhasználva ezúttal nem az érkezési sorrend, hanem a beadott pályázat minősége, pontszáma dönt majd a támogatásról a szakmai bírálatot követően. „A komplex projekteknek, a többletfejlesztést tartalmazó pályázatoknak magasabb lesz az esélye a támogatások megszerzésére. Az, hogy a kérelem digitális beruházást,

jelen esetben üzleti felhőszolgáltatást is tartalmaz 7 pontot ér majd az értékelés során, amely a támogatás megszerzéséhez minimálisan szükséges 55 pontnak önmagában több mint 12 százaléka, az opcionálisan elérhető – azaz nem a cég adottságaként számon tartott – bírálati pontszámoknak pedig közel 25 százaléka” – mondja Czimbalmos Levente. A szakember szerint a **legtöbbször ingatlanra, eszközbeszerzésre, infrastrukturális fejlesztésre pályáznak, azonban nagyobb esély kínálkozik a támogatásra, ha informatikai beruházással, de akár képzéssel, tanácsadás igénybevételével, energetikai fejlesztésekkel együtt adják be a pályaművet.** „Minden vállalkozásnál van ugyanis olyan informatikai fejlesztést igénylő működési terület, amire létezik praktikus üzleti

szoftver, vagy valamiféle folyamat-optimalizálási lehetőség. Ezek feltárá-sában díjmentesen állunk rendelkezésre. A vásárolt eszközök, fejlesztett ingatlanok hatékony kihasználása egyébként is elképzelhetetlen a digitális megoldások nélkül. Különösen igaz ez az általában értékes beszállítói pozíciókat foglaló és erős megrendelői követelményrendszerben működő, nagy kitettségi feldolgozóipari, vagy egyéb technológiaintenzív ágazatokban, építőiparban, logisztikában.”

A pályázatok beadására rövid idő áll majd rendelkezésre, így kulcsfontosságú, hogy a következő hetekben mindent előkészítsenek a pályázók. Ez a munka rendkívül idő- és energiaigényes folyamat, így a cégeknek minden támogatás jól jön. **Üzleti szoftverberuházás esetén az MVP tanácsadó segítségével a program le tudja venni a terhet a vállalkozók válláról azzal, hogy átvilágítja a pályázót,**

elkészíti az informatikai fejlesztési koncepciót, összeköti a lehetséges megoldásszállítókkal, akik néhány kattintással formalizált, a pályázat kötelező részévé teendő árajánlatot készítenek, tulajdonképpen beépítésre készen adják a releváns műszaki-szakmai tartalmat a pályázathoz és máris járhat a 7 pont. „A vállalkozdigitalisan.hu regisztráció ilyen esetben ugyan igen, de maga a tanácsadás igénybevétele nem kötelező, viszont erősen ajánlott, hiszen a fentiekben túl annak igénybevétele közvetlen előnyt is jelent a pályázóknak. **A Modern Vállalkozások Programjában lezárt audit során elkészült Digitális Fejlesztési Koncepció megszerzésével ugyanis a visszatérítendő támogatás annak ötödéig vissza nem térítendővé válik,** ami egy nagyobb összegnél akár több tízmillió forintos megtakarítást jelenthet. Úgy gondoljuk, hogy a néhány kattintás és az erre fordított, a tanács-

adóval eltöltött egy-két nap mindezért cserébe nem nagy fáradtság. Arról nem is beszélve, hogy a vállalkozások egy igen magas szintű és díjmentes informatikai átvilágítást, konzultációt és fejlesztési javaslatot kapnak” – értékeli Czimbalmos Levente.

Az MVP működésének eddigi hat évében több mint húszezer vállalkozással vette fel a kapcsolatot, az elmúlt időszakban kiemelten támogatta a válság által leginkább sújtott területeken működő vállalkozásokat. Az országos hálózattal rendelkező programnak a kormányzat már több ízben is bizalmat szavazott, mikor a meghosszabbításáról és a keret emeléséről döntött. Az MVP a gazdaságfejlesztési koncepciók révén a következő években is támogatja a vállalkozásokat, ennek érdekében a digitalizáció jegyében többek között mesterséges intelligencia megoldást is bevetve.

Az Ön IKT tanácsadói Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

DUDÁS RÓBERT

dudas.robert@ginop-mkik.hu
+36 20 324 0123

KOVÁCS ISTVÁN

kovacs.istvan@ginop-mkik.hu
+36 20 264 0574

A VIA GASTROCARPATHIA ÚTVONAL

2021 augusztusában mutatták be a magyar-román-ukrán nemzetközi együttműködés eredményeképpen kialakított kulturális és gasztronómiai témájú turisztikai útvonalat, a Via Gastrocarpathia-t. A projektben résztvevő három ország – Magyarország, Románia és Ukrajna – szomszédos, határ menti területein (Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Máramaros megye és Kárpátalja), vagyis a Kárpátok Eurorégióban létrehozott Via Gastrocarpathia a térség kulturális és gasztronómiai hagyományait, mint a régió releváns kulturális örökségét térképezte fel, és ezeket a néphagyományokat megőrző és továbbvivő kézművesek promotálását tűzte ki célul.

A kézműves és gasztronómiai hagyományok mellett a régi, sokszor történelmi időkbe visszanyúló néphagyományok és szokások is részét képezték a

A kutatómunka eredményeként létrejött adatbázist egységes módszertani alapok szerint értékelték mindhárom ország kézműves és gasztronómiai hagyományai

tekintetében, és ennek köszönhetően magas minőségű szakmai kvalitásokkal rendelkező kézművesek és gasztronómiai szolgáltatást nyújtó vállalkozások kerültek kiválasztásra, illetve a Via Gastrocarpathia útvonalon feltüntetetésre.

Az útvonal minél szélesebb körben történő népszerűsítésének eszközeként létrejött a Via Gastrocarpathia útvonal honlapja, amelyen különböző szűrési lehetőségekkel mindhárom ország kiválasztott kézművesei, gasztronómiai hagyományörzői, valamint vendéglátók és népszerű, turisztikai érdeklő-

désre számot tartó látóvalók kerülnek bemutatásra. A weboldal folyamatos fejlesztés alatt áll, így tartalma folyamatosan újabb részletekkel bővül.

A Via Gastrocarpathia útvonal a KRA'GAS projekt keretén belül jött létre. (Azonosítószáma: HUSKROUA/1702/3.1/0027).

A projekt megvalósulását az Európai Unió a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna (HUSKROUA) ENI CBC Program 2014-2020 keretében finanszírozta.

A KRA'GAS projekt vezetője a romániai Máramarosi Kereskedelmi és Iparkamara volt. A projektpartnerek: a Babeş-Bolyai Tudományegyetem (Románia), a Miskolci Egyetem (Magyarország), a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (Magyarország), az Ungvári Nemzeti Egyetem (Ukrajna), és a Kárpátaljai vállalkozásfejlesztési alap, a „TES Fund”.

További információk: www.viagastrocarpathia.com; <https://www.facebook.com/ViaGastrocarpathia>

tudományos terepmunkának, amely a projekt fő célkitűzéseinek elérését megalapozta. A tudományos módszertani minőséget a projektben a társadalomtudományi felsőoktatásban tevékenykedő partnerek biztosították.

A kétéves projektidőszak alatt hetente több alkalommal jelentek meg a Via Gastrocarpathia Facebook oldalán angol, magyar, román és ukrán nyelvű bejegyzések, amelyek – a tudományos kutatómunka eredményeként – kézműveseket, hagyományos nemzeti konyhát és ételeket, illetve szezonális és regionális népszokásokat és ezekhez kapcsolódó különleges helyszíneket mutattak be.

Az egyes helyszínek, kézművesek hatékonyabb népszerűsítése érdekében mindhárom ország részéről 5-5 influencert vontak be, akik személyes látogatást tettek a kiválasztott helyszíneken és interjúkat készítettek. A látogatásokról készült kisfilmek az útvonal honlapján megtekinthetők.

Két alkalommal élő Facebook közvetítést biztosított az érdeklődők részére a projekt, amelyeken bemutatták az eredményeket, valamint a bevont influencerek kézműveseknél tett látogatásait.

Partnerséget építünk

HATÉKONY SEGÍTSÉG IPARJOGVÉDELMI KÉRDÉSEKBE

Az ipari folyamatok változatos jelenségei nap mint nap számtalan kihívás elé állítják a vállalkozásokat.

Az egyik legfőbb tényező a versenyképesség megőrzése, ezzel párhuzamosan a megfelelő termék, vagy szolgáltatáskínálat fenntartása és fejlesztése. Ezen folyamatok során gyakorta jön létre olyan új termék, vagy új technológiai megoldás, amelyek a vállalkozások jövőbeli sorsát jelentős mértékben képesek befolyásolni.

Az újítások megfelelő jogi védelme – szellemi és ipari tulajdonjogi védelem – kiemelten fontossá válik napjainkban, hiszen ezen változatos jogvédelmi eszközöknek köszönhetően kerülhet el az esetleges piaci hátrány. Annak érdekében, hogy megfelelő iparjogvédelmi tájékozottsággal vértelzhessék fel magukat a magyar és a szlovák vállalkozások, illetve magánszemélyek, egy 5 tagból álló szlovák-magyar konzorcium jött létre a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara részvételével.

Az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program támogatásával megvalósuló projekt fő célkitűzése egy olyan hatékony és felhasználóbarát

online platform kifejlesztése, amelynek segítségével bárki könnyedén tájékozódhat, és releváns információkat kaphat a számára leginkább megfelelő iparjogvédelmi eszközökről és lehetőségekről. A projekt honlapján tervezett online előértékelő kérdőív kérdéseinek a megválaszolásával juthatnak majd el a felhasználók a számukra megfelelő iparjogvédelmi megoldáshoz. Emellett pedig számos hasznos iparjogvédelmi információ lesz elérhető a 2022 elején publikussá váló projekt honlapon, például: a szabadalmi hivatalok elérhetőségei, kapcsolattartói, az érvényes hazai, uniós és nemzetközi szabályozás dokumentumai, iparjogi szakkifejezések egyszerű magyarázatai stb.

A 2020. 12. 01 – 2022. 03. 31. között (16 hónap) megvalósuló projekt címe: Iparjogvédelmi online előértékelő platform (InProTool; SKHU/1902/4.1/006), melynek megvalósításában a következő együttműködő partnerek vesznek részt: Besztercebányai Kereskedelmi és Iparkamara; Kassai Kereskedelmi és Iparkamara; Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara; Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkama-

ra; Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.

A projekt teljes költségvetése: 165 170 €

Az Európai Unió hozzájárulása (ERFA): 140 394,5 €

A BOKIK részére nyújtott ERFA hozzájárulás: 21 327,35 €

A projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) társfinanszírozásában valósul meg.

HATÁROZOTT LÉPÉSEK A KARBONSEMLEGESSÉG ELÉRÉSÉÉRT AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓBAN

A magyarországi energiaellátás megreformálását célul kitűző LIFE19 IPC/HU/000009 – LIFE-IP North-HU-Trans projekt a Mátrai Erőmű Zrt. szénkivezetésének stratégiai menedzselésével a Nemzeti Energia- és Klímaterv céljainak elérését hivatott megvalósítani. A 9 éves projekt 2020. szeptemberében indult 22 konzorciumi tag együttműködésével. A konzorcium vezetője az Innovációs és Technológiai Minisztérium.

Az átfogó projekt hosszútávú stratégiája alapján az összes releváns és érintett szereplő bevonásával és megszólításával kívánja elérni a pályázatban vállalt célokat, melyek dióhéjban a következők:

- Kibocsátás-csökkentés és szénkivezetés
- Innovatív megújuló-alapú energiatermelési és -tárolási megoldások tesztelése és értékelése a volt bányaterületeken
- Kapacitásépítés
- Fenntartható, igazságos átmenet a lignitszektor dolgozói számára
- A volt bányaterületek rekultivációja
- További források mobilizálása
- A Nemzeti Energia- és Klímaterv hatékony végrehajtásához szükséges jogszabályi környezet megteremtése
- Gazdasági diverzifikáció az egykori szénrégióban
- A lignittel fűtő háztartások energiahatékonyságának javítása
- A tömegközlekedés zöldítése
- Az eredmények megosztása, tudatosságnövelés, szemléletformálás

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara projektben vállalt feladatai közül kiemelt

jelentőséggel bír a Mátrai Erőmű Zrt. beszállító vállalkozói körének vizsgálata, tevékenységük, és függőségi helyzetük, valamint ezekkel párhuzamosan a szénkivezetés okozta érintettségének feltérképezése. Az Heves megyei és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kamarák az érintett vállalkozások részére egy mentorálási folyamat keretében számos alternatívát kínálnak a versenyképességük megtartására és bővítésére, illetve esetleges profilváltásuk előkészítése érdekében.

Az érintett munkavállalók részére pedig egyéni át- és továbbképzési és munkaerő-piaci szolgáltatások állnak majd rendelkezésre, mind azzal a fő céllal, hogy fenntartható és igazságos átmenet valósuljon a meg a szénsektor dolgozói számára is.

Azonban emellett általánosságban is szükséges a lakosság körében a klímacélokat bemutató, a környezeti fenntarthatóságot népszerűsítő tevékenységek megvalósítása. Ennek érdekében a BOKIK szemléletformáló, tudatosságnövelő feladatokat is ellát a projekt megvalósítása során Borsod-Abaúj-Zemplén megyében.

A teljes projekt tervezett költségvetése: 14 878 324 euró (~ 5,2 milliárd Ft), amelynek 60% vissza nem térítendő uniós támogatás. A fennmaradó 40%-os önrészt Magyarország Kormánya finanszírozza.

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

A BOKIK ÉSZAK-OLASZORSZÁGI DUÁLIS SZAKKÉPZÉSI MOBILITÁSI PROJEKTJE

A kereskedelmi és iparkamarák duális szakképzésben betöltött szerepük révén tevékenyen részt vesznek a szakképzésben érintett tanulók és szakértő munkatársak koordinációjában.
Az adminisztratív teendők mellett kiemelten fontos a szakképzésben dolgozó szakemberek tudásának új ismeretekkel való gazdagítása.

Ennek apropóján ragyogó lehetőséget nyújt a szaktudás bővítésére a BOKIK újonnan elnyert pályázati forrása, amely az Európai Unió 42 990 eurós támogatásával valósul meg az ERASMUS+ mobilitási programban. A BOKIK és észak-olaszországi együttműködő partnere, a Marco Polo GEIE a 18 hónapos futamidejű projekt keretében 2022-23-ban 1-1 észak-olaszországi külföldi tanulmányút megszervezésével biztosít lehetőséget az ismeretszerzésre és a tapasztalatcserére

re a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei vendéglátói duális szakképzésben dolgozó szakemberek számára.

A projekt címe: Az olasz vendéglátás jó gyakorlatainak megismertetése a Borsod megyei duális szakképző helyek gyakorlati oktatóival (azonosítószáma: 2021-1-HU01-KA122-VET-000018780)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban (közleményben) megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.

-20%

Kedvezmény

KUPON

**A Géniuszt Könyvruház ajándéka
a helyi vállalkozók részére!**

A legjobb könyvekkel segítjük a karácsonyi készülődést!

A kedvezmény kupon felhasználásának feltételei:

A kedvezmény kupon a Géniuszt Könyvruház teljes kínálatára igénybe vehető,
kivéve: tankönyvek, nyelvkönyvek és akciós könyvek vásárlása esetén!

A kedvezmény kupon a miskolci (3530 Miskolc, Széchenyi u. 107.) és ózdi (3600
Ózd, Vasvár u. 9.) Géniuszt Könyvruházban történő vásárlás folyamán vehető
igénybe, a kupon felmutatásával!

A kedvezmény kupon más kedvezménnyel össze nem vonható, a vásárlás során
egyszerre csak 1 darab kupon használható fel!

A kedvezmény kupon felhasználható:

2021. DECEMBER 31.-ig

WWW.GENIUSZ.HU

Építőipari vállalkozó vagy tervező? Munkájáért nem fizetnek? Forduljon a TSZSZ-hez!

Nem kapott teljesítésigazolást, pedig a munkát elvégezte?

Van teljesítésigazolása, de a megrendelő nem fizet?

Le akarják hívni a bankgaranciáját?

Szeretné mindezt a bírósági eljárást elkerülve rendezni, vagy peres eljárás esetén az ügymenetet gyorsítani?

Segít a jogszabály alapján működő

Teljesítésigazolási Szakértői Szerv!

HATÉKONY SEGÍTSÉG AZ ÉPÍTŐIPARI TARTOZÁSOK RENDEZÉSÉHEZ

További információ:
www.mkik.hu/hu/tszsz

www.bokik.hu

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
3525 Miskolc, Szentpáli utca 1.

Tel.: 46/501-090 • Fax: 46/501-099 • E-mail: bokik@bokik.hu

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA
mellett működő
TELJESÍTÉSIGAZOLÁSI SZAKÉRTŐI SZERV

2022

